

Антропов Б.О.,

*курсант факультету підготовки
фахівців для органів досудового
розслідування
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ*

Науковий керівник

Лантух І.С.,

*викладач кафедри теорії та історії
держави і права
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ*

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗАХИСТУ ПРАВ ЛЮДИНИ. ПОВ'ЯЗАНИ ІЗ РОЗВИТКОМ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Забезпечення прав і свобод людини та громадянина є головним в демократичній державі. Зараз існує тенденція інтенсивного розвитку в сучасному суспільстві інформаційних технологій, а саме: інтернет-ресурсів, комп'ютерів та сучасних смартфонів, без яких важко уявити суспільні відносини, а тому можна встановити те, що ці елементи сучасного світу прямо впливають на людей на їх розвиток, та використання їх в повсякденному житті. Ми зустрічаємося з проблемними питання у житті, наприклад: спілкування, знайомство, відпочинок і для їх вирішення в наш час більшість людей користується інформаційними технологіями. За допомогою комп'ютерів або телефонів, Мережа Інтернет є доступним кожному.

Для більш детальної конкретизації, вважаємо за необхідне висвітлити поняття «Інтернет», зокрема термін виник не так давно, але за період свого існування повністю змінив життя людей. Інтернет — це всесвітня інформаційна система загального доступу, яка логічно зв'язана глобальним адресним простором та базується на Інтернет-протоколі, визначеному міжнародними стандартами. Зокрема, інформаційна система загального доступу створила нову сучасну проблему - віртуальні злочини. Як і всі злочини вони набули певного характеру дії та впливу на людину, яка користується джерелами всесвітньої системи. На сьогодні мережа інтернету навантажена різними злочинами, серед яких порушення прав людини теж має місце бути. Оскільки, інформаційні технології на сьогодні займають провідне місце у суспільстві, то і права людини змінюють свій характер на віртуальний, або так званий новий рівень розуміння права, адже, сучасні технології розширили людині можливості здійснювати свої права, а саме право на спілкування та свободу, право на відпочинок або право на опір гнобителям та інші права. А оскільки,

верховенство права у державі посідає головне місце та принцип діяльності самої держави спрямовані на дотримання та реалізації верховенства права, сучасність потребує вдосконалення або перевлаштування засобів, прийомів захисту прав людини і демократії держави. Для початку держава повинна утримуватися від порушення права на свободу вираження поглядів та інших прав людини у цифровому середовищі. Вони також мають позитивний обов'язок захищати права людини та створити безпечне і сприятливе середовище для всіх, щоб вони могли брати участь у публічних дебатах, висловлювати думки та ідеї без страху, в тому числі ті, які ображають, шокують або порушують посадовців чи будь-які верстви населення. [1], [3].

Розкриваючи питання забезпечення захисту прав людини з розвитком інформаційних технологій, важливо зазначити що, зараз в Україні активно розвивається та запроваджується в життя департамент кіберполіції Національної поліції України, що є міжрегіональним територіальним органом Національної поліції України, який входить до структури кримінальної поліції Національної поліції та відповідно до нормативно-правових актів України забезпечує реалізацію державної політики в сфері протидії кіберзлочинності, завчасне інформування населення про появу нових кіберзлочинців, впровадження програмних засобів для систематизації кіберінцидентів, а також реагує на запити зарубіжних партнерів, які можуть надходити по каналах Національної цілодобової мережі контактних пунктів [4]. Основні завдання Департаменту кіберполіції Національної поліції України є: участь у формуванні та забезпеченні реалізації державної політики щодо попередження та протидії кримінальним правопорушенням, механізм підготовки, вчинення або приховування яких передбачає використання електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), систем та комп'ютерних мереж і мереж електрозв'язку, а також сприяння у порядку, передбаченому чинним законодавством, іншим підрозділам Національної поліції у попередженні, виявленні та припиненні кримінальних правопорушень [5].

Підсумовуючи вище викладене, важливо зазначити, що з розвитком інформаційних технологій, розвиваються і способи порушення прав людини, пов'язаних з використанням цих технологій. Держава, у відповідності з міжнародними стандартами, запровадила департамент боротьби з кіберзлочинністю, що виникає як наслідок використання разом з інформаційними технологіями Мережі Інтернет. Людині, яка користується «всесвітньою павутиною» потрібно бути обізнаним, які повинні бути його перші дії, якщо виявиться що його права порушено.

Використані джерела:

1. Права людини і місцева демократія / Упорядники: Буров С., Величко Н., Єлігулашвілі М., Жигалдо В., Ковшун Л., Левченко О. – 2017. – 92 с.
2. Конституція України // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 1996. – № 30. – с. 141. – Режим доступу:
<http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96%D0%B2%D1%80>

3. Закон України «Про захист персональних даних» // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2010. – № 34. – с. 481. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2297-17>

4 Про Національну поліцію: Закон України поточна редакція від 31.10.2019р.; URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/580-19> дата доступу 23.11.2019 р.

5 Офіційний сайт кіберполіції України; URL: <https://cyberpolice.gov.ua/>

*Артамонова М.Г.,
студентка 4 курсу юридичного
факультету Харківського національного
університету ім. В.Н. Каразіна*

ВІТЧИЗНЯНИЙ ТА ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ПРОТИДІЇ БУЛІНГУ

Першим кроком стратегії протидії булінгу в Україні держава обрала переведення булінгу в ранг адміністративного проступку (станом на 01 грудня 2019 року маємо уже 284 судові рішення, в яких на самого булера чи його батьків накладається штраф, у розмірі від 50 до 100 неоподаткованих мінімумів доходів громадян). Питання полягає у тому, чи буде цей крок ефективним і дієвим. МОН України планувалося проведення циклу навчальних тренінгів для вчителів і школярів, на яких навчають основам правильної зовнішньої й психологічної допомоги всім тим, хто є жертвами булінгу.

Також були прийняті законодавчі нововведення, згідно з якими керівник як очільник певного навчального закладу наділяється колом повноважень, що сприяють протидії булінгу на «місцевих» рівнях, в рамках конкретного закладу. Він, у свою чергу, при наявності відповідної протиправної ситуації, інформує про такі випадки вищестоящі органи, а також відповідні органи державної влади та місцевого самоврядування. Таким чином, будується «ступенева» система, за якої центральні органи, перебуваючи в столиці, залишаються поінформованими про випадки булінгу в конкретних закладах регіонів. Таким чином в Україні «вибудовується» система всесторонньої осудливої реакції на будь-які прояви булінгу в колективах.

Крім того, покладається обов'язок кожного закладу освіти забезпечувати на своїх веб-порталах доступ до планів заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу; порядок подання та розгляду (з дотриманням конфіденційності) заяв про випадки булінгу; порядок реагування на доведені випадки та відповідальність причетних до цього осіб.

Кожен вітчизняний здобувач в рамках прав, наданих йому освітнім закладом має право на отримання соціальних та психолого-педагогічних послуг як особа, яка постраждала від булінгу, стала його свідком або вчинила його. Також потерпілий може звернутися до соціальної служби по справам сім'ї, дітей та молоді, зателефонувати на гарячу лінію протидії насильства в